

ÇEVRE,
ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAKANLIĞI (ÇŞB)

TARIM VE
ORMAN
BAKANLIĞI
(TOB)

DEVLET
SU İŞLERİ
GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ (DSİ)

METEOROLOJİ
GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
(MGM)

ORMAN
GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
(OGM)

ENERJİ VE
TABİİ
KAYNAKLAR
BAKANLIĞI (ETKB)

ULAŞTIRMA
VE ALTYAPI
BAKANLIĞI
(UAB)

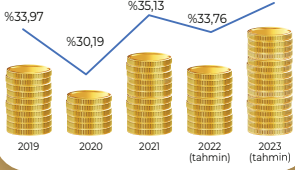
TÜRKİYE BİLİMSEL
VE TEKNOLOJİK
ARAŞTIRMA KURUMU
(TÜBİTAK)

TÜRKİYE'DE ÇEVRE KORUMA VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ (ÇKİD) İLE İLGİLİ 8 KURUMUN BÜTÇESİ

8 kurumun ÇKİD ile ilgili bütçelerinin toplam bütçeleri içindeki paylar incelendiğinde 2021 bütçesinde bir artış görülmektedir. 2023 bütçe tahmininde ise en çok bir puan daha yükselmesi planlanmıştır.

ÇKİD İLE İLGİLİ 8 KURUMUN BÜTÇESİ İÇİNDE ÇKİD BÜTÇESİ / TOPLAM BÜTÇE %

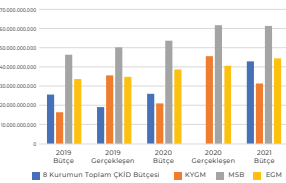

Türkiye'ye Paris anlaşmasını 2021 yılında imzalamıştır. 2022 yılının bütçesinde ilgili merkezi yönetim kurumlarının ÇKİD ile ilgili bütçeleri artırılmalıdır.

Milli Savunma Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bütçesi ve harcamaları her zaman ÇKİD'nin üzerinde olmaktadır. KYGM 2019 ve 2020 yılları gerçekleşen harcamaları ÇKİD bütçelerinin çok üzerindedir. KYGM 2019 ve 2020 gerçekleşen harcaması her yıl bütçesinin çok üzerinde olmaktadır; bu yıllarda eklenen bütçe neredeyse ÇKİD bütçesi kadardır.

ÇKİD BÜTÇESİ İLE İLGİLİ KARŞILAŞTIRMALAR

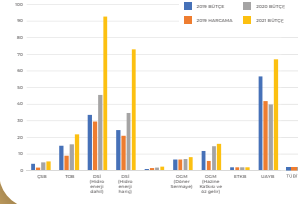

Yüksek bütçeli kurumlardan ÇKİD ile ilgili bütçelere aktarma yapılmalıdır.

2021 yılında ÇKİD bütçesinde en önemli artış DSİ'de görülmektedir. Bu artış tarımsal sulama hedeflerinden kaynaklanmaktadır. İkinci önemli artış UAYB'nin bütçesindedir. Bu artış şehirlerde yapılan raylı sistemlerle ilgili bütçelerdir.

MERKEZİ YÖNETİM KURUMLARI, ÇKİD İLE İLGİLİ HEDEFLERİN BÜTÇELERİ

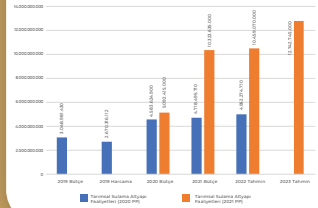

Bütçelerinde artış görülmeyen bakanlıkların iklim değişimi ile mücadelede yönelik daha çok bütçe ayrılmaları; performans programında ÇKİD ile mücadelede yönelik hedef bulunmayan Sanayi Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı'nın ÇKİD için bütçe ayrılmaları önemlidir.

DSİ 2020 Performans Programı'nda 2 milyon hektarlık bir alanın sulanması için üç yıl süreyle toplam 15 milyar TL ayrılmışken 2021 Performans Programı'nda, üç yıl süreyle toplam 30 milyar TL'nin üzerine çıkmaktadır.

DSİ, TARIMSAL SULAMA ALTYAPI HEDEFLERİ İÇİN AYRILAN BÜTÇE, 2020 VE 2021 PERFORMANS PROGRAMI KARŞILAŞTIRILMASI

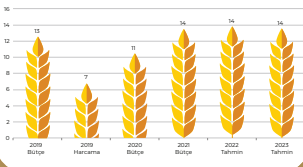

DSİ'nin performans programlarında yer alan göstergeler incelendiğinde farkın nereden kaynaklandığı ve bu tesislerin inşaat ihalelerinin neden TOKİ tarafından gerçekleştirileceği anlaşılamamaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın toplam bütçesi içinde ÇKİD ile ilgili olan bütçesi son üç yılda % 14 ile sınırlıdır. 2019 yılında yüzde 13 olan ÇKİD bütçesinin yıl sonunda gerçekleşmiş harcaması % 7'si ile sınırlı kalmıştır.

TOB, ÇKİD/TOPLAM BÜTÇE %

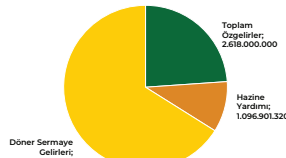

TOB'nın en önemli harcama kalemi çiftçilerin desteklenmesine yöneliktir. Bu destekler iklim değişikliği ile mücadelede önemli olan organik tarım, yerelin şartlarına uyumlu ve ısağa dayanıklı ürünlerin ekimi, metan gazı azaltımı ve kompost üretimi uygulamalarına yönlendirilebilir.

OGM toplam gelirinin % 24'ünü ormanların kiralanmasından, % 66'sını da orman ürünlerinin satışına bağlı döner sermayeden elde etmektedir. OGM'nin Hazine'den aldığı pay ise sadece gelirinin yüzde 10'udur.

OGM GELİRLERİ, HAZİNE YARDIMI VE DÖNER SERMAYE BÜTÇESİ, 2020

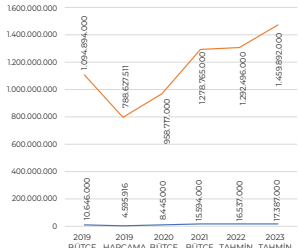

OGM'nin ormanların kiralanmasına ve orman ürünlerinin satışına dayalı gelir elde etme yaklaşımının değişmesi, başta orman yangınlarıyla mücadelede olmak üzere ormanların korunması ve geliştirilmesinde kullanılması etkinliği artıracaktır.

ETKB'nin hidrolik enerji dahil yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesine aktardığı kaynak çok düşüktür.

ETKB, TOPLAM VE YENİLENERİLİR ENERJİ BÜTÇELERİ

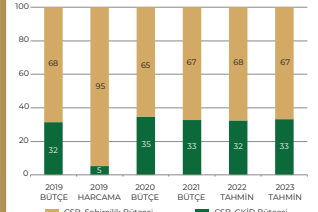

Başta güneş enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi için daha yüksek kaynak ayrılmalıdır.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2021 bütçesi incelendiğinde, toplam bütçesinin %70'ine yakınının şehircilikle ilgili olduğu görülmektedir. Bakanlığın 2019 yılı gerçekleşmiş harcamalarına bakıldığında ise şehircilik için yapılan harcamaların toplam Bakanlık harcamasının % 95'ine ulaştığı görülmektedir.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI BÜTÇESİ

Bakanlığın şehircilik ile ilgili bütçesinden çevre koruma ve iklim değişikliği ile ilgili bütçesine aktarma yapılmalıdır.